

Nro. 7.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Kedden Januarius 24 ik napján
1804 - ik esztendőben.*

B é t s.

Kegyelmelsen uralkodó Felséges Fejedelmünk, uralkodásának első pillantintjától fogva akarván a' hadi érdemeket és szembe tűnő virtusokat illendőképén meg jutalmaztatni: ezen Felséges gondoskodásának, a' Kir. Testörző Nemes Magyar Seregnél második Hadnagyságot igen ditsiretellen viselt érdemes Hazánkfiában Titt. Szarvasy Jósef Oberster Urban is nyilvánosságossá tette, a' kit a' Cs. Kir. ármádiánál 26 esztendőig tartott hűséges, hasznos, és sok történetekben szembe ötlött hadi, és a' Kir. Testörző Nemes Magyar Seregnél 13. esztendeig folytatott hív szolgálatjaira nézve, azon Nemes Seregnél második Fel. Had.

nagygyá, 's egyszersmind Generál-Majorrá tenni méltóztatott kegyelmessen. — Ezen kedves vitéz hazánkfia Felséges Fejedelmünk, 's Nemes Hazánk mellett tett hív szolgálatjának, 's tündöklő érdemeinek, a' mejjénn függő Mária Terézia vitézi Rendjének kis kereszte nyilván való bizonyysága, melly azoknak a' hadi tiszteknek szokott adatni, a' kik az ellenség előtt magokat mások felett megkülönböztetik.

A' Fels. Kir. udvari Magyar Cancelláriánál néhány esztendeig Honorarius Concipistaságot viselt érdemes hazánkfia, Titt. K á s z o n y i D a n i e l Ur, szép talentomaira, és a' Fels. Kir. szolgálatban mutatott hiveségére 's szorgalmatosságára nézve, Ordinarius Concipistává, ugyan azon Fels. Cancelláriánál számos esztendőig esküdt Notariuságot viselt derék hazánkfia, Titt. V e r e b é l y i J ó s e f Ur, hasonlóképpen szép tulajdonságaira nézve, az Expeditoatus második Adjunktusává neveztetett.

A' Párisból Pétersburg felé utazó, 's ezen útjában néhány napokig Bétsben megállapott, Orosz Minister Gróf M a r k o w, több versben vólt együtt Cs. K. Statusminister Gróf Kobentzel ö Excellentiájával, valamint szintén a' több Ministerek-nél tartatott társaságokban is meg jelent; tsak a' Fr. Követhoz nem-ment.

P á r i s b ó l olyan hír érkezett ide, hogy az Első Konzúl és a' Pruszszus Udvar között tökéletességre ment légyen végezetre az a' régen folyó alkudozás, a' melly szerént már most a' Hannoverai Választó Fejedelemséget a' Fr. seregek oda hagyni fognák, es Pruszszus fegyveresek foglalják el.

Nagy Britannia.

London, Déc. 31-dikén. Nékünk jó levelezőinknek kell Fr. országban lenni. A' mi Országglószékünk hiteles tudósított a' felől, hogy az Első Konzúl B o u l o g n e felé fogná útját minden órán venni, oly véggel, hogy a' Fr. seregeknek hajóra lejendő ülések eránt maga tegye meg az intézeteket. Erre nézve minden felé, valamint a' tengeren lévő hajóinkhoz, úgy szintén a' partokon tanyázó fegyveres népeinkhez is, rendelések küldettek siettséggel, hogy az ellenség' mozdulásaira vigyázzanak, és minden esetre készen álljanak. Tudjuk, hogy a' főbb akadály, a' mely miatt a' nagy expeditziónak hajóra való ülése mind ez ideig gátoltatott, a' vólt, hogy a' nagyobb hadi hajókból álló ellenséges hajós sereg a' B r e s t - i kikötő-helyből az ott olázkodó Admirál Kornwallis hajós serege miatt, ki nem evezhetett: és hogy mihelyest ez az akadály elhárítottána, a' Frantziák azonnal mindent el fognának követni, hogy oly rég főzött plánumjokat munkába vehessék. Az akadály már most elhárítottott. Dec. 25-dikén rettenetes szélvész támadván, kimondhatatlanul kegyetlenkedett tengereinken. Dec. 27-dikén hasonló szélvész következvén, minekutánna 26 dikban estve D o r i s nevű Fregátunk a' Plymouthi kikötőhely' torka előtt megjelent volna, olyan jelt adott, hogy hadi hajóink terhes környúlállások között volnának, 's nevezetesen az egygyik Osztályoknak segedelemre volna szükségek. Azonnal el is küldődtek néhány üres hajóink, mindenféle hajóhoz való készületeket, vasmatskákat, köteleket, vitorlákat, 's egyéb e' féléket vivén, a' nyo-

moruságban forgóknak segedelmekre. Más nap a' Cadsandi öbölben mutatta meg magát hajós seregünknek egy 11 Linea hajókból álló osztálya. Többire csak vitorláik 's arbotzfaik rongyolódtak meg. A' hajók' derekaiknak nem sok bajok van. Csak az egy 84 ágyus Imperueux hasadozott úgy annyira öszsze, hogy kevés híjja, hogy el nem süllyed. A' Royal-Souverain is csak a' Fregát Doris segedelmével juthatott el partjainkhoz, a' mellytől haza késértetett. A' 110 ágyus Páris, a' mellyen maga Admiral Kornwallis ül, Dec. 26 dikán a' Lezard foka táján mutatta meg magát. Előbb azt gondoltuk felölle, hogy ismét Brest eleibe evez visszafiz: hanem a' Boadicea nevű Fregáttól, a' melly kasonló képpen igen meg rongáltatva érkezett haza a' Plymouthi kikötőhelybe, úgy esett azután értésünkre, hogy más két Linea hajókkal egygyütt, a' Páris is a' Torbay kikötőhelybe evezett' vólna bé. Olyan nagy és kemény szélvész uralkodott, hogy hajóinknak a' tengeren megmaradni egyátallyában lehetetlen lett vólna. Az ellenség partjaihoz kellett vólna tsapódniok. Nyoltz Linea hajóink felöl tsakugyan nem vagyunk még is bizonyosok, hogy bé eveztek. é ezek is valamelyik kikötőhelyünkbe? vagy pedig akár mi nagy veszedelemmel is Brest előtt megállottak? Az Irlandiai partok mellett álló két hadi hajós csoportjaink azonközben, oly erővel vannak, hogy a' Bresti ellenséges hajós seregnek minden időben megfelelhethetnek. Ide járul továbbá, hogy a' melly szörnyű szél a' mi hajóinkat a' Frantzia partok mellől el kergette, olyan oldalról fűtt, hogy az alatt a' Frantzia ha

jós sereg sem evezhetett volna ki veszedelem nélkül. A' Havrei kikötőhelyet is oda hagyni kén- telenítették vala hadi hajóink, a' nevezett két na- pokon dühösködött szélveszek miatt."

Az a' Szabadság' süvege, mellyet a' Frantzi- ák, midőn a' Bonaparte' vezérlése alatt Egyip- tomba kiszállottak, az Alexandria mellett lévő Pom- péjus oszlopának tetejére helyheztek volt, 's a' melly, idővel az Anglus seregek' kezire került, ezen napokban a' Britanniai Muzeumba tétetődött- bé különös czeremoniával.

Frantzia Respublika.

P á r i s , Jan. 9 dikén. — Bár mi nagy lé- gyen már is a' nagy expeditzióhoz készült, laposs, szállító, és minden egyéb namú apró hajók száma: tsakugvan még is újonan rendelést adott ki az El- ső Konzúl, hogy a' jövő Martziusig még többet, és oly fokot tsináljanak, a' mennyit tsak lehet.

Bizonyosan tudják itten már, hogy az a' ret- tenetes szélvész, a' melly az országnak belső ré- szeiben Dec. 28 dikán uralkodott, a' tenger part- jaira nem terjeszkedett ki mindenütt azon mér- tékben. Következésképpen az Admirál Cornwal- lis vezérlése alatt lévő Anglus hajós sereg is még mind Brest előtt áll vigyázaton. Úgy látszik, mint- ha ez a' környülállás lett volna a' valóságos oka, annak, hogy a' nagy expeditzióból mostanában semmi sem lett. Ha, mind a' mi partjainkon mind az Anglus partokon olyan mértékben uralkodott volna Dec. 28-dikán ez a' szél, mint Párisban és az Országnak egyéb belső vidékein: az Anglus ha-

jók, a' mellyek a' tengeren olálkodnak, ösz'zeron-
tatván, az expeditzió munkába vétetődhetett vol-
na. De így el kellett néki kedvezőbb időre ha-
lasztódni: a' melly alatt azonközben a' készülétek
naponként tökéletesülnek és reitenegetesülnek." —
(Ezt a' Párisi tudositást a' fellyebb való Londo-
nival ösz'ze hasonlítván, rendes megjegyzéseket
tehetnek belőlök az olvasók. A' kettő, ellentmon-
dani láttatik ugyan egymásnak: hanem az is igaz
más felől, hogy a' Londoni levél szerént Dec.
25-dikén és 27 dikén vólt Anglia és Fr. ország kö-
zött a' nagy szélvész: a' Párisiak ellenben tsak
azt írják, hogy a' melly szélvész nállok benn az
ország' belső részein 28 ikban uralkodott, nem terje-
dett ki a' tenger partokra. — De, hát ezt hogy kell
magyarázni, hogy az Anglus tudositó szerént a' Corn-
wallis' hajói, a' mellyek Brest előtt állottak, onnét
a' szelek által elhajtódtak: a' Francia irók sze-
rént pedig, most is ott strázsálnak?) —

**Az Első Konzúlnak a' tenger parton való, ke-
vés ideig tartott foglalatосkodásairól, ilyen tudó-
sitásokat olvasunk:**

„B o u l o g n e, Jan. 4 dikén. Az Első Kon-
zúl tegnap reggeli 8 órakor, Vimille és Vimereux
nevű két új kikötőhelyeinket vette szemügyre. Az-
után a' maga hadi kajbájában, a' mely a' harma-
dik Osztálynál készítettett számára, fölöstökömöz-
vén, lóhátan Calaisbe utazott. Úti szekere az
alatt Marquiesében várakozott. Estvére vizfiza ér-
kezett Pont de Briguehez, a' hova a' maga hadi
szállását rendelte. Minden itt lévő Osztályos Ge-
nerálisok nálla ebédeltek, és szokása ellen, két órá-
ig ültek asztalnál.

„Calais, Jan. 4-dikén. Az Első Konzúl tegnap délutáni egy óra tájban ide érkezett. A' hajóépítő műhelynek megfzemplélése után, bėjött gyalog a' városba. Innét a' kikötőhelybe azon hajós feregnek megnézésére ment, a' melly B o u l o g n e felé evezvén, itten nyugodalom végett megállapodott vala: hanem a' Konzúl jelenléte által buzdittatván, 's a' kivezéshez azonnál ismét hozzá készülvén, magát, a' kikötőhely előtt éppen akkor elevező 22 hajókkal öszsze tsatólta, 's így azután az egész 71 külömbkülömb apró hajókból álló csoport, útját B o u l o g n e felé tovább folytatta, az Első Konzúl pedig a' szekérébe béülvén, negyedfél óra tájban B o u l o g n e felé vissza indúlt. Itt egy szürke kaputban járt széllyel, s u b i n c o g n i t o ; leg kissebb tisztelettételt el nem fogadott.

A' Moniteurban ilyen levél jött - ki : — „

„Fordítása egy levélnek, a' mellyet a' Jóniai hét szigetek' Modénai - szent - Dénes - Alszonysága nevű hajójoknak Kapitánya, G i o F a z z i o l i , a' maga Konstantzinápoly felé való evezése alkalmatosságával irt: — „Dec. 17-dikén, u. m. elindulásom után két napok mulva, ítamat a' kedvező szélnek segedelmével szerentsésen folytathattam volna, ha 18-dikban 3 Anglus hadi hajókkal nem találkoztam volna, mellyek között az Amazon nevű Fregát' Kapitánya, a' vezérlésem alatt lévő hajóra által jövén, minden irásaimat elő kérte; a' mellyeket jó rendben találván, azután a' hajós legényeinket kérdezte rendre, hogy nem találtatna-e közöttük Frantzia? Mindent jó rendben találván, az után két hajós legényeinket és evezőinásainkat kezdette, szépen és rútul, foggatni, hogy arra a'

vallástételre vehesse őket, hogy a' hajó és porté-
ka, Frantzia tulajdon volna. Magam se meneked-
tem meg gorombáskodásáktól. Az Anglus Fregátra
által vitettetvén, tsaknem erőszakkal való valla-
tást követtek ott el rajtam. Így sem erhetvén - el tzel-
jokat, valóságos haramiáknak modjokra, a' Ko-
mendans 6 tisztekkal és 30 hajós legényekkel hoz-
zánk által jöven, kamaránknak délkázatait fel-
törték, boros edényeinket rendre kostolgatták, egy
részt magokkal elvitték, eleségünknek is nagy
részt, valamint önnön fejer ruhámat elvették —
egy izóval, az egész napot ilyen tengeri fosztoga-
tóknak foglalatosságokkal töltötték el. — Szeren-
tlémnek tartom lenni — „

„Gio Fazzoli, Jóniai Kapitány.

A' Párisban tartózkodó Amériikaiak fé-
nyes vendégséggel innepelvén meg itt ezen új
esztendőt, valami százig való fő személyek ebé-
deltek egygyütt. Jelen voltak, a' Külső Minister
Talleyrand, néhány más Ministerek, a' Státu ta-
nácsosok feles számmal, 's több Generálisok. La-
Fayette is ott vólt. Válogatott pohar - elközöné-
sek fordúltak elő, p. o: — A' Frantzia és Amé-
rikai Respublika; plántálódjon által örökség sze-
rént az a' megvilágosodott politika, a' melly a'
30-dik Aprilisi Kötést az alkudozó Követeknek dik-
tálta, az ő maradékaikra, és fundáljon örökös ba-
rátságot s kereskedést a' két nemzetek között!
— Az 1800 dik esztendő béli Kötés, a' melly a'
régi és új világ beli két nagy Respublikák között
felemelkedett politikai fellegeteket elenyésztette;
ditsöllég, békesség, és boldogság azoknak, a'
kik ezen Kötést eszközlötték! — Az 1803-dik eszt.

tendő béli Kötés, 's a' Státusnak azon emberei, a' kik abban dolgoztak; háládatosság és köszönet légyen ezeknek jutalmok! — A' nagy Philosophus és és nagy hazafi Jefferson, az Amerikai szövetséges Státusok' Elölülője; Első Konzúl Bonaparte, a' kinek a' Márs' mezéjén és kabinétumban egy formálog kitündöklő talentomai, tudálkozást és bámulást gerjesztett a' világon; a' Frantzia Ministerek, és az Amerikai Státusoknak Igazgatóik: hazájoknak hűségesen szolgálván, tartásuk fenn és előmenetelesítsék, a' két Respublika között való jó egygyetertést! — A' Louisianai lakosok, Frantzia országnak tsetsemői, a' kik azon koloniát fundálták, és a' kik mostanában az Amerikaikkal egy háznéppé lettek! — Ezeket a' jeles köszöneteket, mind az a' Livingston nevű Amerikai polgár gondolta, a' kiről közelébb irtuk, hogy Londonba érkezett Párisból azon summának költsön lejendő felkérésere, a' mellyet az Amerikai Státusok Louisianaért ígértek a' Frantziáknak.

Páris, Jan. 8-dikán. Az Anglusok már most nyilvánosságosan szállitják a' St. Domingói Feketéknak a' hadi készületeket. Hanem, vigyázzanak, hogy magok alá ne ássanak vermet. Gondolják meg azt, hogy az ő Jamaika szigetén találtató Fekete lakosaik között is mozgásban van a' támadásnak nyughatatlan lelke.“

Vólt Caraman nevű Grófné, a' napokban mikor az Első Konzúl éppen a' hintóból kiszállott vólva, hozzá közelítvén, a' strázsák ellenzették ugyan odamenetelet, hanem az Első Konzúl maga, eszébe véven mit akar, parantsólt, hogy bocsássák elő. A' Grófné kérése e' vólt, hogy a'

férjje, a' ki nem régiben bizonyos fő Familia bé-
li több személyekkel egyetemben Párisból elkül-
detett, jöhessen vissza. — „Hát miért nem viselte
tsendesen magát (kérdi az Első Konzúl)?“ —
Tsak az ellenségei árulták el (felel az afszony)
de ő ártatlan. — „Ha úgy van a' dolog (mond is-
mét az Első Konzúl), igazság fog néki tétetődni.
Én megvizsgáltatom a' dolgot.“

Spanyol Ország.

Kadix, Dec. 9 dikén. — Noha mi a' sze-
rentsétlen Malagához igen közel vagyunk: az őket
ostorozó Sárga-Hidegnek azonközben magunk kö-
zött még eddig semmi nyomát észre nem vettük.
Barcellonában jelenteni kezdette vala ugyan már
magát: hanem szoross vigyázás lévén rá, nem ter-
jedhetett tovább. Éppen ez a' betegség, ez a'
Sárgahideg, vólt az, a' melly itt nálunk 1800 ban
15 ezer embert eltemetett. Az Anglusok, bor,
punsch, és olaj által védelmezik magokat ellene,
a' mellyel egész testeiket jól meg dörgöltetik.

Ezen Malagai betegségek, dögnék, Amériká-
ban Sárga Hideg, Spanyol országban Fekete. Há-
nyás, a' Frantziáknál Siami Hideglelés, a' neve.
Nem a' beteghez való érés, hanem a' levegő ég
által, ragad el. Ha a' beteg' szobájában lévő rom-
lott levegőt bészívja az ember, rá ragad a' beteg-
ség. A' könnyen ingerlödő epéjü emberekre leg
hamaráb elragad. Valósággal egy Amérikából
jött hajó hozta ezen ostort Malagába, 's a' hajós
Kapitány gonofzsága okozta, hogy elterjedett.
Ez, hogy a' tisztulásra rendeltetett hosszú idő-
vesztést (kontumatziát) elkerülhesse, hamiss bi-

zonyság levelet mutatott elő, 's tzeljät el is érte. Söt azt is megnyerte, beteg lévén, hogy maga minden további várakozás nélkül a' szárazra kiszállhaton, a' hol nem tsak maga, hanem a' tsolnagos, kinek házában feküdt, annak felesége, az Orvos a ki gyógyította, a' Pap a' ki a' halálra készítette, és 5 Spanyolok a' kik a' hajót megföldozták, minnyájok a' Sárga Hideg' áldozatjaivá lettek. A' bé vett de ártalmas rendtartás szerént a' holt testek a' nyugóztató padon a' nézésre kitétettek, 's azután az egygyik külső város' templomába temették. A' döghalál azután legelőbb is ezen külső városban ütötte ki magát, 's ugyanhatott el onnét a' város' több részeire is. Már 8 ezer emberek temették el, a' melly oltor egyedül tsak az említett Kapitány' tsalárdkodásának a' következése. Igen magasztalnak a' Malagai lakosok ember szeretetiért egy Delestra nevű Fr. születésű Orvos Doktort, a' ki őket ezen inségekben nem tsak hogy minden szemrefőre való tekintet nélkül, gazdagot szegént, egyenlő szorgalmatossággal, látogatja és orvosolja: hanem a' mi több, és igen követésre méltó, a' pénzt, mellyet a' gazdagoktól kap, a' szegényebbeknek osztogatja. — A' várost még most is katonaság tartja körülvéve. A' betegség és halál azonközben, még kegyetlenkednek, és pusztítanak.

Török Birodalom.

Konstantzinpoly, Dec. 5 dikén. Minkelőtte az Anglus Követ Drummond, innét hazája felé útnak indult volna, még egy utolsó audientziát kért magának a' Császárnál 's a' Nagyvezérnél, mellyet megnyervén, eleikbe terjesztette,

hogy nem csak a' Török Birodalom' java hanem ennekfelette a' nemzetek közönséges boldogsága, a' kereskedés is, szükségesképpen azt kívánnyák, hogy a' Porta az Egyiptomi Beyikkel való megbékélést tovább ne halasztja. A' melly intés gyaníthatóképpen fogantatos vólt, minthogy a' nevezett Beyekkel való egygyezés az ólta lábura állott: mellynek summás feltételei annyiból állanak, hogy a' Török Császár minden megtörténtekeket felejdékenységbe enged menni, 's a' Beyeknek minden jussaikat, mellyekkel Egyiptomban a' Frantziáknak oda való kiszállások előtt birtanak, vissza adja; ellenben a' Beyk is ígérík részekrül, hogy betses ajándékokat fognak Meccába küldeni, és magokat ahoz a' vám-'systemához tartják a' hozzájok evező kereskedők eránt, a' melly az Europai Hatalmátságoktól közönségesen bévétetve van.

U t o l s ó J e g y z é s e k.

Az Erlangai újság illendően mentegeti magát az 5 dik számú levelében, az eránt, hogy a' 4 dik számú újságában azt írta vólt: hogy a' Frantzia nagy expeditzió, végre valahára már most Jan. 2 dikán vagy 3-dikán meg fogna történni — még is, leg alább e. h. 8 dika előtt, semmi sem lett belölle. Azt mondja az író, hogy nem hazudott, mivel hogy ő úgy adta a' dolgot olvasóinak, a' mint a' maga Parisi levelezőjétől, még pedig drága pénzen, vette. — Ez az újságírók' közönséges mentsége.

Ezen Erlangai levélben olvassuk továbbá, hogy az Anglus Országglószék végezetre tsakugyan megnyervén a' maga rélzére a' Portát, a' Közép-tengeren lévő Nelson hajós seregének egy része a' Török hadi hajókkal fogná magát ölfize tsatólni.

* *

Néhány, Magyar Országban lévő pusztáknak, árendába lejendő botsáttatásokat illető Tudósítás.

Egy, December' 16-dikán kiadatott Fels. Udvari Dekretom szerént, méltóztatott ő Felsége rendelni, hogy az Arad Vármegyében fekvő, volt Modenai Kamarális uradalmakban találtató széles kiterjedésű puszták, Szionda, Balsaraga, Kappa, Damiratos, Nagy Kamarás, Kunagoth, Bandhegyes, Földvár, Apacza, Bodzas. Medgyes, és Bankutta, ennekutánna a' Béts várossa számára kívántató vágómarha' szolgáltatásra fordittassanak, és az 1804-dik elztendőben Mártzius 1 ső napján Budán a' Magyar Udv. Kamaránál tartandó közönséges kotyavetye által, árendába botsáttassanak. E' tehát ezen végre közönségesé tétetik, oly megjegyzéssel, hogy a' Bankuttai pusztának az a' része, a' mellyet Siklő Kamarális helysége az emlékezett előtt való idők óta alárendában bir, ide nem tartozik; és hogy azon feltételek, a' mellyek alatt a' nevezett puszták árendába fognak botsáttatni, valamint a' Magy. Udv. Kamaránál, úgy szintén a' Petskai Kamarális Præfektúránál is, a' megnézés végett mindeneknek eleikbe terjesztetnek. Kiadatott az Alsó Auszriai Cs. Kir. Kormányozószék által. Költ Bétsben Dec. 22-dikén 1803 ban. — „

Gróf Purgstall Wentzel,
Titoknok.

Jelentés.

Egyébb új könyvekkel együtt következendő tizimű is jött ki mostanában nállam:

Protestáns köz emberek Olvasó könyve, a' városi és falusi Magyar Protestáns köznépek 's különösen az alsóbb Oskolában tanuló Ifjúságnak hasznára készítettett, D. Seiler Fridrik György munkája szerént.

Minthogy ezen könyv titulusának nyomtatásában első jelentésemkor tetemes hiba esett, 's minthogy ezen munkának fontos foglalatja az érdemes közönségnek vele bővebben való megismerkedést megérdemli: azért nem lesz szükségtelen itt még egy szóval róla emlékezni. A' hires Seiler ezen könyvét egy nemes szivű Minister' parancsolatjára írta, több Tudósok legedelmével, mindent bé akarván abba foglalni, a' mit a' Valláson kívül szelid tudományokból a' köznép értelmének világosítására 's szívének jobbitására erányosnak tartott. Ezen munka Német országban közönséges kedvességet nyert 's számtalan Oskolákba Tanító és Olvasó - Könyvnek bévétettett, 's ugyan illy reménység alatt jelent meg magyarul ir. Annak fordítója, vagy inkább Magyar országhoz alkalmaztatója Tiszt. Kis János, N. Dömölki Prédikátor Ur, a' ki már egyéb munkáiról is esméretes a' két M. Haza előtt. Mit foglaljon a' könyv magában, azt némi némüképpen annak mutató táblájából is lehet látni, mellyet ugyan azért ide kívánok iktatni. I. A' föld' leírásának rövid summája. — Tsak igen röviden és summásan. II. Okosságának és jó erköltsnek regulái. — Az erköltsi tudománynak fontosabb regulái itt kellemetes történeteskébe 's atyai intésekbe vagynak foglaltatva. III. Az értelemnek és az elmének gyakorlásai: — Hogyan kelleffék ezt tenni, regulák is példák is adattatnak. — IV. A' Természet tudományának

summája. — Ez bövetske és színt olly kellemetes, mint hasznos tikkely. — V. Az égi testekről és az idő számlálásról. Tsak a' legszükségesebb esméretek adattatnak elő. VI. A' mezei és házi gazdaságról. — Ez a' rész alkalmasint kiterjed, 's szép oktatásokat ad. VII. Külömbkülömbféle jó tanácsok, miképp kellelsék egyik 's másik szükség idején magán segíteni. — A' szükségben segítő könyv számára. VIII. A' legközönségesebb babonákról. — Azoknak rövid megtzáfolása. IX. Magyar Ország történeteiről. X. A' Magyar Törvénynek rövid summája. — Ezt a' részt egy értelmes Prókátor készítette, ki előtt Kövi Urnak ezen tárgyról szóló esméretes könyvetskéje sem vólt esméretlen. XI. Rövid oktatás, miképpen kellelsék leveleket írni és más aprólékos irásokat készíteni. Ez is tsak igen rövid tikkely, és tsak a' köznéphez van szabva. —

Egyébb eránt már ebből is lehet látni, hogy a' könyvnek nem tsak a' gyermekek, hanem a' megnőtt emberek is, sőt nem tsak a' tulajdonképpen való közemberek, hanem mások is vehetik hasznát. — Arról is foglaltatik benne egy kis rövid oktatás, miképp vehetik a' Szülék és Tanítók legjobban hasznát. 8. Az árra 40 kr.

Gróf Gvadányi József Urnak, a' Világnak közönséges Hiáoriája. VI. Darab. in 8. maj. 6 for. 15 kr. Ez a' munka a' mi időnkig fog folytatattatni. Annak folytatását, egy a' két M. Haza előtt több jeles munkáiról esméretes Túdós ember magára vállalta, a' mint is annak hetedik darabjába foglalatoskodik.

Montague Mihály' külömbkülömbféle Tárgyak fe-
löl való gondolatjai és vélekedései Magyar kön-
tösben. Nagy Tóth József által. 8. 40 kr. Ez
a' Montague volt egy a' leghiresebb Frantzia
Tudósok közül, és az ő különös vélekedéseivel
minden pallérozott Nemzeteknél ésméretessé tet-
te magát.

Saltzmann Christian' Erköltsi kezdő könyve, véle
való hasznos élésre szükséges Bèvezetéssel egybe,
mellyet a' Gyermek' kedvéért Magyarra for-
ditott Bersi Mihály. 8. 40 kr. Ezen könyvnek
a' tzielja, a' mint maga mondja az Autor, ez,
hogy miképpen lehessen 's kelleffen, hat, 15
nyoltz elztendős Gyermek'ekben, jobb móddal
felébredszteni, a' belső nemesebb érzést és jó iz-
lést.

Emberi indulatok' Tüköre, rész szerént igaz, rész
szerént költött történetekben. Nagy rélzint La-
fontaine után. 8. 45 kr. egy szép rézre metz-
tett képpel. A' Történetek ezek: I. A' Hálá-
datosság. II. Madéra szigetének fel találása. III.
Egy vigyázatlanságnak rettenetes következése.
IV. Morayzela, Granadai Szultánné, Szeretseny
történet. V. A' lélekbe járó kérdés. VI. A'
legnemesebb szívű ember. VII. A' három Grá-
tziák. — Lehetetlen ezeket a' szép történeteket
érzékenség és részvétel nélkül olvasni.

P o s o n b a n, Jan. 1-ső napján, 1804 ik elztend.

W é b e r S i m o n P é t e r